

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 4Co/47/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4312216774
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Matyóová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4312216774.2

Rozhodnutie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Matyóovej a členov senátu Mgr. Adriany Némethovej a JUDr. Jána Bernáta, v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ, s.r.o. so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpený Fridrich Paľko, s.r.o. so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, proti odporcovi: Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR, so sídlom Bratislava, Župné námestie 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 19.09.2013, č. k. 9C/52/2013-43, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa p o t v r d z u j e .

Odporcovi n e p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa a odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

Svoje rozhodnutie oprel o ustanovenia § 4 odsek 1 písmeno a/ bod 1., § 9 odsek 1, odsek 2, § 16 odsek 1, § 17 odsek 1, odsek 2, odsek 3, zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ako i ustanovenia § 41 odsek 1, § 44 odsek 8, odsek 9 zákona č. 233/1995 o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“). Zo spisu Okresného súdu Levice, sp. zn. 14Er/633/2004 mal preukázané, že v tomto exekučnom konaní podal oprávnený návrh na zmenu súdneho exekútora na Okresný súd Levice dňa 25.05.2009. Exekučný súd uznesením č. k. 14Er/644/2004-16 zo dňa 16.11.2009 návrh na zmenu exekútora zamietol, zastavil exekučné konanie a rozhodol o trovách exekúcie. Oprávnený podal proti uzneseniu odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté.

Poukázal na skutočnosť, že otázku, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantované v článku 48 ods. 2 Ústavy SR, je kompetentný preskúmať ústavný súd, ktorý ju v súlade so svojou ustálenou judikatúrou preskúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu a taktiež súdne konanie o náhrade škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je kompetentný preskúmať len Ústavný súd SR na podklade ústavnej sťažnosti.

Navrhovateľ sa domáhal škody za nesprávny úradný postup z dôvodu, že k zmene exekútora nedošlo v zákonnej 30 dňovej lehote. Súd neskúmal, či prišlo k prietahom v konaní, zisťoval, či došlo k nedodržaniu zákonnej lehoty, z akého dôvodu a či je to dôvod na náhradu škody, resp. či nejaká škoda vôbec vznikla. Ohľadne prípadného prietahu sa nevedlo žiadne disciplinárne konanie, neriešila sa sťažnosť na prietahy v konaní, nerozhodol Ústavný súd SR, či Európsky súd pre ľudské práva.

Uviedol, že od podania návrhu na zmenu exekútora do návrhu na predbežné prejednanie nároku navrhovateľa neubehli tri roky a tak návrh nie je premlčaný.

Navrhovateľom uvádzaná majetková škoda nebola nijako preukázaná, navrhovateľ žiadnym spôsobom nepreukázal zníženie svojho majetku.

Návrh navrhovateľa na doplnenie dokazovania znaleckým posudkom ako nehospodárne zamietol.

Konštatoval, že majetková ujma nebola navrhovateľom preukázaná a nemajetková ujma nezávisí automaticky len od konštatovania nedodržania zákonnej lehoty ale aj od okolností, ktoré súd uviedol v odôvodnení a na základe ktorých nevidel súd dôvod pre finančnú satisfakciu vo forme nemajetkovej ujmy. Navrhovateľ cestou právneho zástupcu na pojednávaní nevedel nijako konkrétne špecifikovať problémy v podnikaní navrhovateľa spôsobené údajným nezákonným postupom súdu. Mal za to, že žiadne škoda nevznikla a ak by aj teoreticky navrhovateľ nejakú škodu reálne dokladoval, nepreukázal jej spojitosť s nedodržaním zákonnej lehoty na zmenu exekútora.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 odsek 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) tak, že odporcovi, ktorý mal vo veci úspech, nepriznal náhradu trov konania, pretože žiadne nešpecifikoval a žiadne mu ani nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, domáhajúc sa ním jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uviedol, že súd prvého stupňa svojim postupom odňal možnosť účastníkovi konania konať pred súdom, nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav, nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

V odôvodnení odvolania namietal skutočnosť, že súd rozhodol v merite veci na základe „inšpirácie“ novou právnou úpravou obsiahnutou v ustanovení § 9 odsek 2 zákona č. 514/2003 Z. z.. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo došlo k založeniu zodpovednosti právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústreďeného postupu, ktorý má za dôsledok v nesprávnosti súdneho rozhodnutia. Súd bol jednoznačne pri svojom rozhodovaní viazaný ustanovením § 9 odsek 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom pred prijatím zákona č. 412/2012 Z. z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom ustanovenia § 9 odsek 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z., súd svojím rozhodnutím de iure a de facto aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Tvrdil, že súd nemôže založiť odôvodnenie o zániku nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom na nedôveryhodnosti údajov. Namietal, že nemal k dispozícii súdny spis exekučného súdu, a tak mohol niektoré skutočnosti len usudzovať a to podľa sekundárnych prejavov, ktoré mal v realite. Uviedol, že súd vôbec nevyvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Zákonodarcu v danom prípade vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty, exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie, a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie totiž nemohla byť odstránená rozhodnutím rozhodcovského súdu ale len súdu exekučného. Ďalej poukázal na to, že súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami a je jeho povinnosťou aplikovať platné právo, a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Navyše súd svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorý uviedol, že zodpovednosť štátu za preťahy v konaní vznikajú aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú „mimosúdne“ faktory, ako napr. rozsah nevybavenej súdnej agendy. Taktiež Dohovor zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok takým spôsobom, aby vyhovel požiadavkám článku 6 ods. 1, zahrňujúc aj právo na rozhodnutie veci v primeranej lehote. Keďže súd, ale ani samotný štát neprijal žiadne opatrenia na riešenie vzniknutej kritickej situácie, nedostatok takýchto opatrení nemôže byť dávaný za vinu navrhovateľovi a to v takej forme, že on nepresadzoval vydanie poverenia zákonnými možnosťami. Záverom uviedol, že nechápe, aký môže mať na výsledok konania dopad skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom a išlo o prejav nesústreďenej činnosti súdu, kedy súd vyhodnocoval aj také skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúviseli.

Odporca sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 10 odsek 1 OSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania navrhovateľa (§ 212 odsek 1 OSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konania, ktoré mu predchádzali. Odvolanie navrhovateľa prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214

odsek 2 OSP s verejným vyhlásením rozhodnutia, pri splnení si povinnosti upravenej v ustanovení § 156 odsek 3 OSP a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Podľa § 219 odsek 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 odsek 2 OSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

S poukazom na ustanovenie § 212 odsek 1 OSP, pri posudzovaní predmetnej veci sa odvolací súd zaoberal len námietkami navrhovateľa uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvého stupňa, ktorý predchádzal napadnutému rozhodnutiu.

Predmetom tohto konania je návrh navrhovateľa, ktorým sa voči odporcovi domáha zaplata sumy 175 eur z titulu náhrady škody a sumy 331,92 eur z titulu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, vzniknutých mu v dôsledku nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Levice, pretože tento nerozhodol o jeho návrhu na zmenu súdneho exekútora v exekučnom konaní vedenom pre pohľadávku oprávneného, ktorá vznikla neplnením záväzku vyplývajúceho zo Zmluvy o úvere č. 4091525 povinným. Nesprávny úradný postup navrhovateľ vzhľadom na nevydanie rozhodnutia o jeho návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenej 30 dňovej lehote a v prieťahoch v konaní pri rozhodovaní o tomto návrhu, pretože k vydaniu rozhodnutia došlo až po veľmi dlhej dobe.

Rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je závislé od posúdenia príčinnej súvislosti medzi týmto postupom a vzniknutou škodou ako jedným z rozhodujúcich predpokladov pre vznik škody. O vzťah príčinnej súvislosti ide vtedy, ak škoda vznikla následkom škodovej udalosti, a preto nesprávny postup orgánu štátu musí byť vždy so vznikom škody vo vzťahu príčiny a následku.

Z obsahu Okresného súdu Levice sp. zn. 14Er/633/2004 vyplýva, že exekučnému súdu bola dňa 26.10.2004 doručená žiadosť súdnej exekútky Mgr. Kataríny Baňarovej o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, na návrh oprávneného Pohotovosť, s.r.o., proti povinnému Z. F., o vymoženie 483,30 eur s príslušenstvom, na základe exekučného titulu, ktorým bola notárska zápisnica zo dňa 06.08.2004, N 1475/2004, NZ 63038/2004. Exekučný súd dňa 27.10.2004 pod číslom 5402025610* vydal poverenie pre súdnu exekútku Mgr. Katarínu Baňarovú. Dňa 25.05.2009 bol exekučnému súdu doručený návrh navrhovateľa ako oprávneného na zmenu súdneho exekútora tak, aby vykonávaním exekúcie bol poverený súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý. Dňa 01.07.2009 exekučný súd vyzval súdnu exekútku Mgr. Katarínu Baňarovú na vyjadrenie k návrhu na zmenu súdneho exekútora, na čo súdna exekútko reagoval dňa 18.09.2009 a dňa 30.10.2009 zaslala vyčíslenie trov exekúcie. Následne exekučný súd uznesením zo dňa 16.11.2009, č. k. 14Er/633/2004-16, návrh na zmenu súdneho exekútora zamietol a exekúciu zastavil. Proti rozhodnutiu podal oprávnený odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Nitre uznesením zo dňa 30.12.2010, č. k. 7CoE/85/2010-30 tak, že uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil v časti výroku o zamietnutí žiadosti oprávneného na zmenu súdneho exekútora a vo výroku o zastavení exekúcie a v časti výroku týkajúcom sa náhrady trov exekúcie súdnemu exekútorovi zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Podľa navrhovateľa takýto postup exekučného súdu vykazuje znaky nesprávneho úradného postupu, keď k rozhodnutiu exekučného súdu o návrhu na zmenu súdneho exekútora došlo až po uplynutí zákonnej 30 dňovej lehoty a s takým časovým oneskorením, ktoré je potrebné s ohľadom na právnu zložitosť veci a potrebu spolupráce s účastníkmi konania hodnotiť ako prieťahy v konaní.

Podľa § 44 odsek 6 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.08.2005 (v čase začatia exekučného konania), ak oprávnený požiada súd o zmenu exekútora a súd po vyjadrení exekútora žiadosti oprávneného vyhovie, vykonaním exekúcie poverí súd exekútora, ktorého navrhne oprávnený, a vec mu písomne postúpi. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Odmena pôvodného exekútora sa však vypočíta tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie.

Zákonom č. 341/2005 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. OSP v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, bol s účinnosťou od 01.09.2005 zmenený i Exekučný poriadok, okrem iného i jeho ustanovenie § 44, v ktorom sa doterajšie odseky 4 až 6 označili ako odseky 5 až 7 a § 44 odsek 7 znel: „Oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora“. V prechodných a záverečných ustanoveniach účinných od 01.09.2005 zákon v ustanovení § 238 odsek 1 zakotvoval, že konania začaté pred 01.09.2005 sa dokončia podľa práva platného do 31.08.2005, ak odsek 2 neustanovuje inak. Podľa § 238 odsek 2 sa ustanovenia § 34 odsek 1 až 3, § 37 odsek 4 a 5, § 46 odsek 3, § 47 odsek 3, § 58 odsek 5, § 134 odsek 2, § 136 odsek 3 a 4 a § 145 odsek 1 použijú aj na konania začaté pred 01.09.2005. Znamenalo to potom, že na rozhodnutie o zmene exekútora v exekučných konaniach začatých pred 01.09.2005, o ktorý prípad ide i v súdnej veci, sa nevzťahovala zákonná 30 dňová lehota tak, ako to správne ustálil i súd prvého stupňa. Za situácie, že zákonodarca v danom prípade nestanovoval lehotu na rozhodnutie exekučného súdu o návrhu oprávneného na zmenu exekútora, nemohlo tak dôjsť zo strany exekučného súdu k porušeniu povinnosti vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote.

Zo strany exekučného súdu tak nedošlo k porušeniu povinnosti vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, pretože po doručení návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora (25.05.2009), postupujúc v intenciách platného § 44 odsek 6 Exekučného poriadku, vyzval dovtedy výkonom exekúcie poverenú súdnu exekútoriku Mgr. Katarínu Baňarovú na vyjadrenie sa k návrhu (01.07.2009) a následne po obdržaní jej vyjadrenia (18.09.2009 a 30.10.2009), vo veci rozhodol (16.11.2009). Uvedené zistenia preukazujú, že v postupe exekučného súdu, s ohľadom na okolnosti danej veci, nemožno vzhľadnúť prietiahy v konaní.

Správne preto súd prvého stupňa zistil skutkový stav veci a vyvodil z neho i správny právny záver, t. j. po preskúmaní podmienok potrebných k vzniku zodpovednosti štátu za škodu, nezistil naplnenie ani jednej z nich.

K námietkam navrhovateľa, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom odvolací súd udáva, že po preskúmaní veci a konania, ktoré mu predchádzalo, takúto vadu konania podľa § 221 odsek 1 písmeno f/ OSP nezistil. V predmetnej veci sa pojednávajúci (19.09.2013) navrhovateľ ani jeho právny zástupca navrhovateľa nezúčastnili. Svoju neúčasť právny zástupca navrhovateľa ospravedlnil dňa 19.09.2013 o 08.05 hod., pričom však predvolanie mu bolo doručené v dostatočnom časovom predstihu (02.07.2013). K ďalším námietkam navrhovateľa, že rozhodnutie nebolo vydané v zákonom ustanovenej lehote odvolací súd poukazuje už na vyššie uvedené zistené skutočnosti súdom prvého stupňa, z ktorých jednoznačne vyplýva skutočnosť, že zákonodarca v danom prípade nestanovoval lehotu na rozhodnutie exekučného súdu o návrhu oprávneného na zmenu exekútora, preto odvolací súd konštatuje, že k stavu právnej neistoty namietaného navrhovateľom ani nemohlo dôjsť. Keďže navyše predmetné exekučné konanie bolo následne právoplatne zastavené z dôvodu, že navrhovateľ nedisponoval spôsobilým exekučným titulom, nemohlo dôjsť ku vzniku akejkoľvek škody oprávneného pre samotnú nemožnosť realizácie exekúcie. Taktiež i ďalšie skutočnosti, namietané navrhovateľom v jeho odvolaní sú bez právneho významu a preskúmaného rozhodnutia sa vôbec netýkajú. Čo sa týka námietok navrhovateľa k aplikácii právnej úpravy § 9 odsek 2 zákona č. 514/2003 Z. z. odvolací súd udáva, že v tomto prípade nemôže ísť o nesprávnosť rozhodnutia, keďže súd prvého stupňa citoval aj právny predpis v znení účinnom do 01.01.2013.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, preto ako vecne správny, podľa § 219 odsek 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 odsek 1 v spojení s § 142 odsek 1 a § 151 odsek 1 veta prvá OSP tak, že v odvolacom konaní úspešnému odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže odporca návrh na priznanie náhrady trov odvolacieho konania nepodal.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.